Nu is het, onzes inziens, de roeping aller geloovigen saam, d. w. z. van het zichtbare lichaam van Christus, van al de kerken, die als één lichaam tegenover de wereld staan, — om de zending te drijven.

En wij meenen deze opvatting is de ware, althans het is de opvatting der zending van de Gereformeerde Kerkengroepen van Engeland, Schotland en Amerika.

Misschien zegt men aan de overzijde der wateren, dat hier het angeltje van het Collegialisme zich verschuilt.

Ja, dat woord *Collegialisme*, is een dooddoener. Men vergete echter niet, dat de geopenbaarde Kerk een *lichaam* is en zich als zoodanig naar buiten openbaart. Dat doen de „Gereformeerde Kerken" tegenover de overheid, dat doen ze in allerlei gevallen. Het schijnt ons toe dat hun zendingstheorie niet geheel in het reine is."

Welnu, laat *De Hope* ons dan helpen om onze zendingstheorie in het reine te brengen. Dat wij de Zending laten uitgaan van de plaatselijke kerken heeft, het zij tot opheldering van *De Hope* gezegd, zijn grond in het feit, dat de Zending ambtelijk behoort gedreven te worden, en het ambt wortelt in de plaatselijke kerk.

Gemengd nieuws.

In Duitschland brengt de »Fall-Neidhardt« veel opzien te weeg. Neidhardt is evenals vele andere predikanten van Hamburg beslist modern. Hij had zich voor de Charlottenburger Luisen-Kirche aangemeld, en men had hem ook daarvoor gekozen, maar het Brandenburgsche Consistorie heeft zijne verkiezing niet willen approbeeren. Het kerkbestuur deed dit op grond van onwaardigen wandel, welke hierin zou hebben bestaan, dat hij voor de verkiezing in een publiek lokaal met eenige gemeenteleden vergaderd had; daaruit leidde het kerkbestuur het vermoeden af, dat Neidhardt op de stemming invloed had zoeken uit te oefenen. Deze beriep zich nu op den Opper-Kerkeraad, doch zonder gevolg. Hij heeft zich nu tot het hoogste kerkbestuur gewend, en in zijn verdedigingsstuk geschreven, dat zijne richting de eenige oorzaak is, waarom het kerkbestuur hem den voet dwars zette. Hij bewijst daarin, dat 't geen het consistorie in hem afkeurt, niet bewezen is, en dat genoemd bestuur niet den moed gehad heeft, den waren grond, waarom men hem weren wilde, te noemen. De publieke opinie is natuurlijk voor Neidhardt, en ook wij zijn van oordeel, dat het Brandenburger consistorie zich vergist, wanneer het meent, op die manier den voortgang van het ongeloof in de Pruissische Landskerk te kunnen stuiten.

In Belmontet werd de abt der Roomsche parochie door den bisschop uit zijn ambt ontzet. De gemeente verklaarde echter, dat zij den door haar zoo geliefden geestelijke wilde behouden; de bisschop benoemde desniettegenstaande een anderen abt, die in Belmontet, dicht bij Montauban, niet veel kon uitrichten, en daarom maar weder vertrok. De bisschop zond een herderlijk schrijven aan de gemeente, waarin hij verklaarde, dat alle kerkelijke handelingen die door den afgezetten abt Bessède verricht werden, geen waarde hadden, maar men stoorde zich er niet aan. De burgemeester heeft de sleutels van de pastorie en van de kerk, en laat den afgezetten priester alles doen, wat deze wil. Op den duur zal echter de regeering den bisschop hulp moeten bewijzen, want dit volgt uit de bepalingen van het Concordaat. Sommigen in Frankrijk meenen, dat het tijd wordt om het Concordaat op te zeggen, doch wij houden ons er van overtuigd, dat het daartoe voorloopig wel niet komen zal.

In den staat Utah, de hoofdzetel der Mormonen, is sedert 1891 de leerplicht ingevoerd, met het gevolg, dat de jeugd steeds meer het Mormonisme toegedaan wordt. Eene menigte Zendingsstations werden door verschillende kerken te Salt Lake-City opgericht, waaronder ook Luthersche, zonder dat deze eenige verandering in den stand der zaken konden brengen; het Mormonisme is daar sterker dan ooit. In 1870 waren in den staat Utah 88.374 personen, waaronder 80.000 Mormonen. In 1900 woonden daar 267.000 menschen, waaronder 227.000 Mormonen. Hoe snel zich de jammerlijke dwaalleer verbreidt, blijkt uit het feit, dat in 1890 er nog maar 144.000 Mormonen in de overige staten van N.-Amerika gevonden werden, terwijl dit getal in 1900 tot 310.000 is aangegroeid. De Mormoonsche propaganda werpt zich in den laatsten tijd ook op Japan. De veelwijverij wordt in de theorie niet, in de praktijk eenigszins losgelaten, dit laatste uit vrees voor de strafwetten.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EEN SCHAT.

XV.

Maar voor wie Schliemann ook zijn vreugd en ontroering wist te verbergen, niet voor zijn vrouw. Zij bespeurde aanstonds dat er iets buitengewoons moest gebeurd zijn. Trouwens, niet lang duurde het, of haar man wenkte haar, naderbij te komen. En terwijl hij wees op iets glanzigs, dat blonk in de diepte, fluisterde hij:

„'t Is bijna etenstijd. Waarschuw even den opzichter, dat hij het volk tot den maaltijd roept. Ik moet dat roofzieke volkje een poosje op een afstand houden. Ik zal u aanstonds zeggen waarom."

„Lieve vrouw," sprak hij, zoodra allen die hij weg wenschte, vertrokken waren, „zie eens hoe daar iets glinstert. Ik zal het trachten los te werken; kom mee."

Voorzichtig gingen zij omlaag. Schliemann sloeg met zijn houweel een paar steenen los. Toen werkte hij met de handen verder. Weldra kon hij het pas geziene voorwerp bewegen; met eenige moeite wrong hij het los. 't Was een groote beker, zeer sierlijk van vorm en naar het scheen van louter goud.

„Haast u! Verberg het onder uw mantel!" fluisterde de schatgraver zijn vrouw toe, terwijl hij haar het kosthare vat overhandigde. „Als men wist wat hier verborgen lag, zouden de lieden niet te houden zijn."

De vrouw borg snel den beker weg en haar man vervolgde:

„Ik geloof nu vast, dat wij den koningsschat van Priamus gevonden hebben."

Of dit zoo was, kon eerst later blijken. Doch Schliemann nam dadelijk zijn maatregelen. Hij koos een paar vertrouwde personen uit, om met hem verder te onderzoeken, en zette toen het werkvolk op een verwijderde plek aan het ontgraven. Zoo kon hij met zijn vrouw en een paar helpers rustig voortarbeiden, en dat bleek al spoedig een zeer loonend werk.

Eer een maand verloopen was, had onze delver een geheelen voorraad van kostelijke zaken gevonden en aan 't licht gebracht, die daar eeuw in eeuw uit begraven waren geweest. Daar waren fraai bewerkte en beschilderde steenen vazen, sierlijk van vorm, maar ongelukkig meestal gebroken. Vaak echter lagen de stukken zoo bijeen, dat de geheele vaas er weer uit kon gevormd worden. Ontzaglijk groot was het aantal sieraden, voor mannen of voor vrouwen, die men vond; oorringen, borstversierselen, armbanden, vingerringen, ketentjes en wat niet al. Sommige waren van brons, andere van zilver of van goud.

Maar ook aan wapenen ontbrak het niet. Daar lagen korte zwaarden en lange, met gouden greep en soms fraai ingelegd; helmen met hoogen kam en koperen sluiting; speren, wier hout lang vergaan was, geraamten van lederen schilden, maar ook schilden van koper met zilveren figuren. Ja, een deel van het wapentuig was bijna geheel, of geheel uit edel metaal vervaardigd. Ook vond men een groote menigte zilverstukken. Kortom, wat hier opgedolven werd, had niet alleen waarde wegens de oudheid, de zeldzaamheid en 'tgeen er uit te leeren viel, maar ook goeddeels wegens de kostelijkheid der stoffen waaruit het bestond.

Meende onze vriend hier den schat van koning Priamus van Troje ontdekt te hebben, velen geloofden dit niet. Zelfs ontstond daarover, toen de vondst bekend werd, groote strijd. Hoogstwaarschijnlijk heeft Schliemann zich vergist en moet het oude Ilium of Troje, 'twelk de Grieken belegerd en verwoest hebben, in een hoogere der lagen puin gezocht worden, waarvan ik vroeger sprak. Er moet dus reeds een stad bestaan hebben, en te gronde zijn gegaan, lang eer aldaar 10 à 11 eeuwen vóór Christus de stad Troje lag. Hoe oud die eerste stad dan moet geweest zijn, is te begrijpen. Trouwens vele steden die de Schrift noemt, zijn nog veel ouder. Denk slechts aan Hebron, On, Zoan en Jeruzalem.

Maar al vergistte onze ontdekker zich wellicht ook, dit verminderde in geen enkel opzicht de waardij en belangrijkheid van hetgeen hij had gevonden. Men kan zelfs zeggen, dat hoe ouder al het ontdekte was, hoe merkwaardiger. Des te meer echter moeten wij ons verbazen, over de kunstvaardigheid van volken, die zoo lang geleden leefden, over hun zin voor het schoone en hun knapheid in allerlei handwerk en kunst.

We weten alreede uit onzen Bijbel, hoe de menschen het reeds vroeg tamelijk ver in allerlei kunst- en handwerk gebracht hadden. Al in de oudste tijden had men wapenen en gereedschap. In de tijden der aartsvaders, waren sieraden, ringen, bekers en veelkleurige kleederen bekend, gelijk de geschiedenis leert. Ook de tabernakel in de woestijn was een heerlijk kunstwerk. Wel lezen we, dat de Heere God bijzonder hen onderrichtte, die deze tent bouwden, maar dat wil niet zeggen, dat Aholiab en Bezaleël vóór dien tijd van de kunst volstrekt niets wisten. Veeleer waren zij bekwame werklieden, doch het was de Heere God, die hen in staat stelde, zoo naar het goddelijk voorbeeld en zoo heerlijk schoon te arbeiden, als in des Heeren dienst noodig was.

„KNOOPEN."

Onze lezer, de heer K. W. schrijft:

„Eenigen tijd geleden gaf u een verklaring van „knoopen in biezen leggen." Ik heb toen mij een kleine opmerking daaromtrent veroorloofd. Sedert vond ik echter bij Prof. Fruin de uitdrukking in den vorm: „Knoopen in biezen *zoeken*." Mij dunkt, dat zal de juiste, de oorspronkelijke vorm zijn: Wie knoopen in biezen zoekt (zich verbeeldende met een grassoort te doen te hebben) doet vergeefsch werk: hij vindt er geen. Later hebben onkundigen, die nauwelijks wisten wat een knoop bij een plantensoort was, en nog veel minder of biezen al dan niet knoopen bezaten, er van gemaakt: *knoopen in biezen leggen*, en daarmee de verklaring moeilijk gemaakt."

Dit is zeer vernuftig gevonden, en zou de geheele rest opheldere. Alleen zij opgemerkt, dat wij nooit anders hoorden zeggen, dan „knoopen in biezen maken" (leggen). Blijkt nu, dat het oorspronkelijke is „zoeken," dan is 't in orde, maar dan *beteekent* het gezegde ook iets anders, dan waarvoor het tegenwoordig wordt gebruikt.

CORRESPONDENTIE.

P. V. te K. Zoodra mogelijk hopen we af te doen wat nu nog staat.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Stellendam, R. Zijlstra, cand. te Sneek. — Hendrik Ido-Ambacht, Chr. Bruins, te Nederhorst den Berg. — Driesum, L. Bouma, te Middelburg.

BEDANKT: Leiden **B**, J. J. Impetta, te Katwijk aan Zee. — Kiel, H. de Bruin, cand.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Schoonoord en Uitwijk, W. H. de Bode, cand. — Velsen, Sopper, te Hoogmade. — Britsum, G. Th. Gerritsen, te Noordbroek. — Kage c. a., J. Barbas cand. — Linschoten en Zoutelande, J. Laurense, cand. — Hoek bij Terneuzen, J. G. M. Andreae, te Katendijke. — Bergambacht, H. W. Rappard, te Mijnsheerenland. — Bedum, F. Tammens, te Zuidbroek. — Goedereede, F. de Gidts, cand. te Pijnacker.

AANGENOMEN: Hattem, C. H. Nolke, te Hoogblokland. — Oudenhoorn, C. G. A. Ruysch van Dugteren, cand.

BEDANKT: Peperga, J. H. Buisman, te 's Heerenberg. — Odoorn, H. R. Boerma, te Nuis. — Maastricht N. Jolles, te Hees — Maassluis, W. J. M. Engelberts, te Den Ham. — Maasdam, T. J. Ringeling, te Diemen. — Zevenhoven J. Laurense, cand.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. a.s., ten bedrage van ƒ 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseeren aan

De Administratie van „De Heraut" Amsterdam.

Inteekenaren op het premiewerk DE GEMEENE GRATIE, *die het daarvoor verschuldigde driemaandelijks wenschen te voldoen, herinneren wij aan de kwartaal-betaling van ƒ —.75 per aangevraagd exemplaar.*

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Sept. 1902.

Advertentiën.

D. V. hopen onze geliefde Ouders:

Ds. J. KARSEN,
Emer. Pred. (thans te Wildervank),
EN
L. W. AALDERINK,
2 October hunne

40-jarige Echtvereeniging

TE HERDENKEN.

Hunne dankbare kinderen en Behuwdzoon.

De Heere gaf ons heden een welgeschapen *DOCHTER.*

G. L. GORIS, *V. D. M.*
H. GORIS—
VELDHUIS KROEZE.

Hoek van Holland, 23 Sept. 1902.

Het behaagde den Heere van leven en dood heden uit ons midden weg te nemen, onzen geliefden medeopziener

W. VAN KOEVERDEN,

in den ouderdom van 70 jaar.

Enkele jaren mocht hij deze kerk in het ambt van ouderling met getrouwheid dienen.

Zijn heengaan was in vrede.

Namens den Raad der Gref. Kerk van Overtoom,
Ds. G. WISSE Jr., *Praeses.*
A. A. VAN OPSTAL, *Scriba.*

Amsterdam (Overtoom), 19 September 1902.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Best adres voor Orgels
van de eenvoudigste tot de meest luxe soorten, in stijl en houtsoort naar verkiezing. Vraag Catalogus.
BREEBAART's
Orgel- en Pianohandel,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.

BEDIENDE.

GEVRAAGD in Zeeuwsche stad een flink **Jongmensch**, goede hand schrijvende. Kennis van het artikel **glas, porcelein en aardewerk** strekt tot aanbeveling. Aangenaam huiselijk verkeer in Christelijk gezin verzekerd. Br. fr., met volledige inlichtingen, letter O., Bureau van dit blad.

Bij de Firma G. J. REITS te Groningen, verscheen heden de 11de druk van:

H. DE COCK,
Vraagboekje over de Bijb. Geschiedenis.
Ten vervolge op BORSTIUS.
Prijs f 0.45.

H.H. Predikanten wordt op aanvraag franco een present exemplaar toegezonden.

Bij J. H. KOK, te Kampen, zag het licht:

De Toekomst des Heeren.

Dertien Leerredenen over de Twee Brieven aan de Thessalonicensen,
DOOR
H. HOEKSTRA.
220 Pag. royaal formaat.
Prijs f 1.75. Geb f 2.10.

Bij elken Boekhandelaar voorhanden en tegen toezending van het bedrag verkrijgbaar bij den Uitgever.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,
Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABIUS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WTTEWAALL VAN STOETWEGEN, H. LUIKING, MR. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, JOHS. TERPSTRA, MR. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt, Pandbrieven, koers 99½ pCt, in stukken van ƒ 1000.—, ƒ 500.—, ƒ 100.— en ƒ 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissionnairs en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te *Amsterdam* door de H.H.: L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 en *Hilversum*, Torenlaan 5/7 te *Rotterdam* door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden der Vereeniging voor **1902** is verzonden:

HET LAND MUNER VADEREN.

Indrukken op eene reis door EGYPTE en PALESTINA,
DOOR
F. LION CACHET.
Met eene voorrede van de dochter des Schrijvers.

Dit belangrijk werk is 278 bladzijden groot en bevat vele platen naar photographiën, door den schrijver van de reis medegebracht.

Prijs ingenaaid ƒ 2.75; in stempelband ƒ 3.50.

De leden dezer Vereeniging die jaarlijks ƒ 5.— betalen, ontvangen voor minstens ƒ 5.— aan boeken en hebben bovendien het recht vóór den 31sten December van dit jaar voor ƒ 5.— aan ingenaaideboeken uit het fonds der Vereeniging GRATIS te ontbieden.

Men vrage de catalogus aan.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **Pretoria.** **HÖVEKER & WORMSER.**

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,
DAMRAK 60 en DAM 15–17.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN** en vreemde **COUPONS.** Wisselen Gouden en Zilveren **MUNTEN** en vreemde **BANKNOTEN.** Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Bij ons is ter perse, om binnen enkele maanden te verschijnen, het werk over den ZUID-AFRIKAANSCHEN OORLOG van

Generaal Chr. R. DE WET.

Met vele oorspronkelijke illustratiën.

Prijs ƒ 6.—. In stempelband ƒ 7.25.

Het boek zal ook in afleveringen verschijnen, teneinde het gemakkelijk binnen ieders bereik te brengen.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **Pretoria.** HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 547 en 549.
Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

VERSCHENEN: **Aflevering 4 van:**

GOD IS LIEFDE.

DE HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS
behandeld in twee en vijftig LEERREDENEN,
DOOR
J. H. FERINGA.

Dit werk verschijnt in 18 afleveringen, elk van ongeveer 3 vel druks, en zal D. V. in den loop dezes jaars compleet komen. Het geheele werk kost ƒ **3.75.** Fraaie stempelbanden zullen bijtijds tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld worden.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **Pretoria.** HÖVEKER & WORMSER.

PIJPORGELS
voor kleine Kerken, steeds voorhanden aan de Orgelfabriek van de Firma
C. C. BENDER, te Leiden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Van Mej. M. te U. ƒ 5; door den heer L. Onvlee te Baarn ƒ 63.50.
Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): Van de Geref. kerk te Woerden ƒ 14.84; van idem te Twijzel ƒ 2.19; van idem te Hauterwijk ƒ 2.70; van idem te Een ƒ 2.04; van idem te Borger ƒ 2.91½; van idem te Norg ƒ 0.69; van idem te Smilde A ƒ 7.63½; van idem te Smilde B ƒ 2.56; van idem te Zuidlaren ƒ 6.09; van idem te Vries ƒ 2.50; van idem te Gasselter-Nijveen ƒ 8.11; van idem te Delft ½ coll. ƒ 40.29; van idem te N. Helvoet ƒ 8.45.
Aan Schenkingen:
Door den heer W. Hovy van P. te Baarn ƒ 20; gevonden in de collecte Buiten Amstel kerk ƒ 2.50.
Voor het Studiefonds:
Van de 1/3 stuivers vereeniging te Amsterdam ƒ 4.17½.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

Bij J. H. KOK, te Kampen, verscheen:
Deel II van den 2den druk van
Salomo's Spreuken.
Gerangschikt en verklaard door
J. KOK, *V. D. M. te Nijmegen.*

De prijs van het complete werk (pl. m. 900 bladz. druks in 2 klocke deelen), bedraagt thans ƒ 4.25. In 2 linnen bnd. ƒ 5.25. In 2 chagrijnleeren bdn. ƒ 5.75.

Bij elken Boekh. ter inzage te bekomen.

Een uitvoerig prospectus met korte uittrekzels van vele recensiën, wordt op aanvrage gaarne toegezonden door den Uitgever en door alle Boekh.

De Aanschouwing in het Onderwijs.
PAEDAGOGISCHE BIJDRAGE
VOOR DE
Scholen met den Bijbel,
DOOR
J. C. SIKKEL,
Dienaar des Woords te Amsterdam.
Prijs f 0.40.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **Pretoria.** HÖVEKER & WORMSER

Eerstdaags verschijnt:

Het echt Menschelijke.

Hoe het is gezocht en waar het is te vinden,

DOOR **P. BIESTERVELD.**

Prijs ƒ 1.25;
in stempelband ƒ 1.75.

Dit werk is No. 1 van den **tweeden** jaargang der **Bibliotheek voor Hoofd en Hart** en wordt binnenkort aan de inteekenaars verzonden.

De nieuwe jaargang zal bestaan uit 5 (vijf) boeken, alle van Hollandsche schrijvers en kost evenals de eerste, niet meer dan ƒ 3.— (**drie** gulden). Desverlangd kan men de boeken ook in **stempelband** bekomen; daarvoor betalen de **inteekenaars** slechts **40 Cts.** per ex. meer, zoodat hen in dit geval ƒ 5.— voor den 2den Jaargang wordt berekend.

Nadere bijzonderheden (o. a. de titels en omschrijving der overige nieuwe uitgaven) zijn te vinden in mijn fraai geïllustreerden **nieuwen CATALOGUS,** die in elken boekwinkel gratis te bekomen is, alsmede bij mij

D. A. DAAMEN, te Rotterdam,
Uitgever.

Boek- en Courantdrukkerij:
DE ROEVER KROBER & BAKELS,
Amsterdam.